

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

در چند روز گذشته پیش‌بینی‌هایی حاکی از اینکه تجاوز دیگری علیه ایران در دستور کار آمریکا و اسرائیل قرار گرفته، در حال افزایش است. ترامپ هشت روز قبل با حداکثر بی‌مسئولیتی، اصلاحاتی را که ایران در متن تفاهم‌نامه مورد بحث پیشنهاد کرده بود، «غیرقابل قبول» خواند و پس از آن خسری دال بر تلاش آمریکا برای ادامه کار با ایران تشنیده‌ایم. این در حالی است که آقای عراقچی در مصاحبه‌ای در دهلای در جمعه گذشته از ادامه تبادل غیرمستقیم پیام‌ها بین ایران و آمریکا خبر داد و وزیر کشور پاکستان نیز شنبه و یکشنبه گذشته با هدف بازنگه‌داشتن کانال‌های تماس و جلوگیری از فروپاشی کامل روند مذاکرات، در تهران بود. اگر همچنان چند روزی بگذرد و نتیجه‌ای بر تبادل پیام‌هایی که آقای عراقچی از آن صحبت کرد یا سفر مقام پاکستانی مترتب نشود، می‌توانیم رد پیشنهادهای ایران توسط ترامپ در ۱۱ می را نقطه پایانی بر مذاکرات و نقطه عطفی در آتش‌بس متزلزل جاری به شمار آوریم و نگران از سرگیری جنگ باشیم.

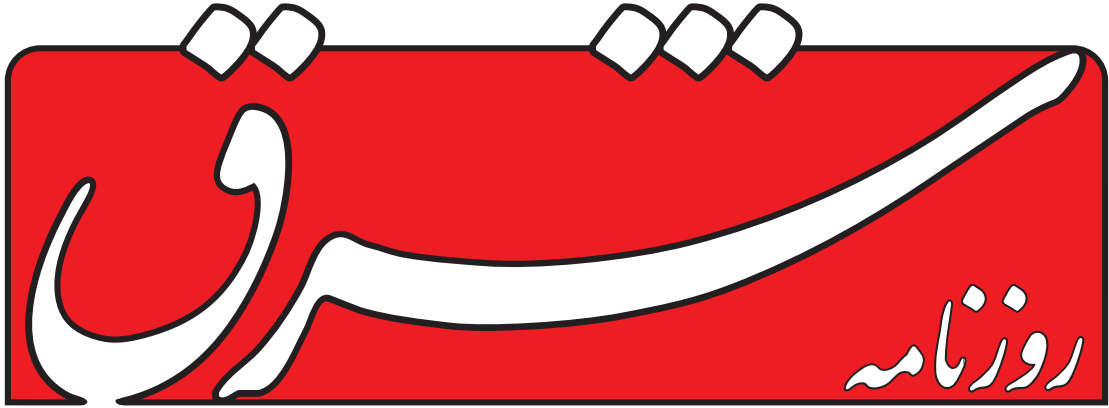
اگر مذاکره یا تبادل پیام بین ایران و آمریکا در جریان باشد، احتمال از سرگیری یک جنگ تمام‌عیار اندک است. اما در صورتی که تماس‌ها قطع شده باشد، با وضعیت خطری مواجه خواهیم بود. البته هم‌زمان مقامات جمهوری اسلامی مخفی نکرده‌اند که مایل هستند چین نیز وارد روند میانجیگری شود. آقای عراقچی در مصاحبه‌ای در دهلای گفت: «این فرایند (میانجیگری پاکستان) هنوز شکست نخورده، اما به خاطر رفتار آمریکا در مسیری بسیار دشوار قرار گرفته است. از تلاش هر کشوری به‌ویژه چین که در برقراری روابط ایران و عربستان تلاش کرد، قدردانی می‌کنیم. هر اقدامی از سوی چین برای کمک به دیپلماسی مورد استقبال ایران است». بااین‌حال، چین تاکنون علاقه‌ای به ایفای یک نقش میانجیگرانه رسمی نشان نداده و آمریکا نیز بعید است موافق ایفای چنین نقشی توسط یک ابرقدرت رقیب باشد.

از سوی دیگر، سؤال این است که در صورت فروپاشی روند مذاکرات، ترامپ چه گزینه‌هایی ممکن است داشته باشد؟ یکی از دو گزینه او جنگی دیگر است. او جنگ ۴۰ روزه را با این امید واهی شروع کرد که بلکه با استفاده از عناصری مثل غافلگیری و شوک اولیه و ترور سران نظام بتواند موجبات تزلزل در ارکان آن را فراهم کند، اما آن جنگ حاصلی برای ترامپ جز شکست در نیل به اهداف نداشت. امروز برای او باید روشن باشد که تکرار چنان جنگی اگرچه می‌تواند موجب خسارات عظیمی شود، اما الزاما اهداف مشخصی را که دارد، محقق نمی‌کند. گزینه دوم ترامپ تمرکز بیشتر بر روی فشار اقتصادی و محاصره دریایی و برخوردی نظامی موضعی و محدود است. از نظر زمانی، اگر علی‌الاصول تصمیم به جنگ بگیرند یا گرفته باشند، زمان آن بستگی به آمادگی‌های نظامی خواهد داشت. و البته هرچه زودتر انجام شود با برنامه‌های سیاسی ترامپ در آمریکا سازگاری بیشتری خواهد داشت. نوع و کیفیت جنگ نیز منطقی باید متفاوت از نوع جنگ در دوره‌های قبلی باشد؛ چراکه دیگر نباید به عناصر غافلگیری، شوک اولیه و اثرات فوری در پی ترور سران نظام امیدی داشته باشند. بعلاوه، بانک اهداف نظامی و دومنظوره آنها نیز باید تقریباً تمام شده باشد. بنابراین این بار ممکن است تمرکز آنها عمدتاً بر زیرساخت‌های غیرنظامی باشد.

از سوی دیگر، مشکل در بازدارندگی، فاصله دور قلمرو دشمن و پدافند هوایی سه فاکتوری هستند که باید مدنظر ایران باشد. در حوزه بازدارندگی، اقدام علیه اهدافی در منطقه اگرچه مؤثر است، اما معلوم نیست تعیین‌کننده باشد. احتمالاً تصور طرف مقابل این است که روی پدافند هوایی می‌تواند حساب کند. کاهش صدور نفت از منطقه نیز قبلاً اتفاق افتاده و ممکن است فاکتور تعیین‌کننده‌ای سه حساب نیاید. آمریکا و اسرائیل نیز اهمیت چندانی به خسارت به این کشورها با توجه به سپرده‌های هنگفت‌شان در غرب نمی‌دهند. بعلاوه، مقامات ما نباید تصور کنند که ترامپ به خاطر این کشورها ممکن است برنامه تجاوزکارانه‌اش را رها کند. برخی از این کشورها نگرانی‌شان را از اینکه ایران قوی‌تر از وضعیت کنونی خارج شود، کتمان نمی‌کنند. اکنون، این «برهه حساس کنونی» با برهه‌های حساس پیشین متفاوت است. اسرائیل و آمریکا دو دوره جنگ تجاوزکارانه را تحمل کردند و نتیجه‌ای از آنها در جهت تحقق خواسته‌هایشان نگرفتند.

۳- ادامه در صفحه ۴

شنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۵
۲ ذی‌الحجه ۱۴۴۷
۱۹ می ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۳۸۹
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

در «شرق» امروز می‌خوانید: واکاوای ترک‌های نظم‌نمادین؛ عبور از «نام‌پدر» در سینمای معاصر ایران • استقرار نظامیان و جنگنده‌های پاکستان در عربستان • آیا گشایشی در راه است؟

«شرق» از جزئیات تشکیل ساختار تازه در حکمرانی فضای مجازی گزارش می‌دهد:

حکمرانی دیجیتال در سایه ابهام

گزارش تیتربک را در صفحه ۶ بخوانید

این گزارش را در صفحه ۷ بخوانید. عکس: علی خلدی/حق دوست/ایرنا

گزارش «شرق» از تازه‌ترین اعتراضات دانش‌آموزان، معلمان و نمایندگان مجلس به مصوبه تأثیر قطعی معدل:

قربانیان «تأثیر قطعی» معدل

یادداشت

راهبرد ضروری برای اقتصاد ایران امروز

مراد راهداری

دکترای اقتصاد و عضو هیئت علمی دانشگاه

این الزاما به معنای تولید همه آنها در داخل کشور نیست، بلکه در مواردی که بومی‌سازی برخی از اقلام در حال حاضر امکان‌پذیر نیست، باید نقشه تأمین دقیقی طراحی شود؛ برای نمونه، می‌توان واردات برخی اقلام را از مسیر دریای خزر یا از طریق مرز ترکیه و مناطق مشابه -که در صد و تهدید دشمن قرار ندارد- انجام داد. آنچه اهمیت دارد، شناسایی آن ۲۰ درصد از عوامل و عناصر کلیدی است که ۸۰ درصد نقش را در اقتصاد ایران ایفا می‌کنند. پس از شناسایی، زنجیره تهیه و تدارک آنها -اعم از تولید داخلی یا تأمین خارجی- باید در قالب یک برنامه راهبردی در اختیار دستگاه‌های ذی‌ربط قرار گیرد تا مراحل اجرا، نظارت و بازخورد به‌صورت پویا و کارآمد عملیاتی شود. اگر چنین برنامه‌ای در اختیار فعالان اقتصادی قرار گیرد و دولت نیز با بهره‌گیری از ابزارهای مقتضی و سیاست‌های انگیزشی مناسب، بخش خصوصی و سایر بخش‌ها را به فعالیت در این مسیر ترغیب کند، آنگاه راهبرد تأمین زنجیره تولید و تدارک کالاها ضروری در قالب بستری مدیریت‌شده برای اقتصاد ایران امروز فراهم خواهد شد و این اقتصاد با قوت فعالیت خواهد کرد و هر لحظه که یک جزئی از این اجزای مهم به هر علت آسیب ببیند، برنامه ترمیم در همان نقشه راه ذکرشده دیده شده است و اقتصاد غافلگیر نمی‌شود و با کمترین آسیب به فعالیت خود ادامه می‌دهد. «دست نامرئی بازار» که بر پایه نظام عرضه و تقاضا و با تکیه بر راهنمایی قیمت‌ها عمل می‌کند، اساساً بر مبنای کسب حداکثر سود و مطلوبیت رفتار می‌کند...

۳- ادامه در صفحه ۷

یادداشت

ناموزونی جغرافیای تورم در ایران و عوامل احتمالی مؤثر بر آن

احسان هوشمند

در پی انتشار یادداشت هفته گذشته صاحب این قلم در ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ تحت عنوان «گزارش تورم نقطه به نقطه کشور و پیامدهای احتمالی آن» و ارائه آمارها و داده‌هایی از مقایسه وضعیت استان‌ها و نیز مناطق شهری و روستایی، یکی از دوستان پرسشی طرح کرد، مبنی بر اینکه: چرا شاخص تورم نقطه به نقطه ماهانه تا حتی تورم سالانه برخی استان‌ها از معدل کشوری بالاتر یا چر این شاخص برای برخی استان‌ها پایین‌تر از معدل کشوری است؟ در پاسخ به این پرسش، ضمن مقایسه وضعیت نرخ تورم سالانه استان‌ها و نیز تورم نقطه به نقطه در اسفندماه، تلاش می‌کنم نشان دهم آیا نرخ تورم سالانه و نیز اسفندماه استان‌ها مشابه همین شاخص یعنی تورم نقطه به نقطه در فروردین‌ماه بوده یا خیر؟ اگر چنین شباهتی وجود دارد، چه مفروضاتی را در این‌باره می‌توان مطرح کرد؟ در یادداشت پیشین نشان داده شد آمار تورم نقطه به نقطه در این ماه برای استان‌های تهران، اصفهان، البرز، گیلان و قم کمتر از معدل کشوری و برای استان‌های ایلام، کردستان، خراسان شمالی و کرمانشاه و آذربایجان غربی بالاتر از معدل کشوری است. در مناطق روستایی نیز استان‌های لرستان، ایلام، خراسان شمالی، آذربایجان غربی، کردستان، زنجان، مرکزی، کرمانشاه و قم نرخ تورم نقطه به نقطه بالاتری از معدل کشوری داشته‌اند. برای استان قم این نکته مهم است که در مناطق شهری و کل استان نرخ تورم نقطه‌ای کمتر از معدل کشوری اما در مناطق روستایی بالاتر از معدل کشوری است. با بررسی آمارهای اسفندماه ۱۴۰۴، یعنی نرخ تورم نقطه به نقطه ماه پیش در مقایسه با همین ماه در سال ۱۴۰۴ مشخص شد که نرخ تورم نقطه به نقطه کشور ۷۱.۳ درصد گزارش شده است و استان تهران با نرخ ۵۸.۳ درصد کمترین میزان نرخ تورم نقطه‌ای اسفندماه را تجربه کرده است. استان اصفهان، البرز، گیلان و سیستان‌و بلوچستان در رتبه‌های بعدی قرار دارند. استان‌های لرستان، ایلام، کردستان، خراسان شمالی، کرمانشاه و گلستان در رتبه‌های بعدی نرخ تورم نقطه‌ای بالاتر از معدل کشوری قرار دارند. برای مناطق روستایی نیز در اسفندماه نرخ تورم نقطه به نقطه کل کشور ۸۶.۵ درصد بوده است که البته باز از مناطق شهری نرخ بالاتری را نشان می‌دهد. مناطق روستایی استان لرستان با ۱۰۵.۸ درصد در رتبه نخست بالاترین نرخ تورم نقطه به نقطه در اسفندماه در مقایسه با اسفند سال ۱۴۰۳ قرار دارد. کردستان، ایلام، زنجان، خراسان رضوی، هرمزگان، مرکزی، آذربایجان غربی، قم و خراسان شمالی در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند.

مؤثر بر این وضعیت می‌توان برشمرد:

- ۱- آیا بزرگی و کوچکی استان یعنی مساحت و جمعیت یا تورم رابطه دارد؟ مثلاً استان پرجمعیتی مانند تهران تورم کمتری دارد ولی دیگر استان‌های پرجمعیت شرایط مشابه با متفاوتی دارند. با استان‌های بزرگی از نظر مساحت مانند سیستان‌و بلوچستان، کرمان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، فارس و اصفهان یا مساحت و بزرگی کمتری یا بیشتر از معدل کشوری دارند.
- ۲- آیا میزان توسعه‌یافتگی و برخورداری شاخص‌های توسعه‌ای با نرخ تورم رابطه دارد؟ بررسی اولیه نشان می‌دهد که استان‌هایی با وضعیت توسعه‌ای مشابه نرخ تورم متفاوتی دارند.

۳- ادامه در صفحه ۷

روایت وضعیت «سلامتی رهبر انقلاب» در روز اول جنگ

۲

برگزیده‌ها

بازگشایی بازار سرمایه در بلا تکلیفی جنگ؛ تعویق بحران یا مدیریت بحران؟

بورس میان جنگ و توافق

۳

«شرق» از مواضع رئیس‌جمهوری در همایش «راویان ایران» گزارش می‌دهد

پزشکیان: اگر گفت وگو نکنیم، پس چه باید کرد؟

۲

گفت‌وگوی «شرق» با مهرداد فاخر، مدیرعامل تیباکس

تاب‌آوری به سبک تیباکس

۵

اویغورها چگونه در سقوط اسد نقش کلیدی بازی کردند؟

از سین کیانگ تا جسر الشغور

۴

نگاه

لزوم توجه به شأن هیئت علمی دانشگاه‌ها

یادداشتی از سید کامران یکانگی

۸

یادداشت

پرسشی در انتظار پاسخ

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

«من خود به چشم خویشتم دیدم که جانم می‌رود...»

۱- مهم‌ترین رونامه اقتصادی کشور این سؤال را تیر یک اولین روز هفته خود کرد. «درهای افغانستان به روی استارت‌آپ‌های ایرانی باز می‌شود؟» (دنیای اقتصاد- ۲۱/۲۶) تیرتی که سؤال هر ایرانی را سخت به درد می‌آورد و این سؤال را پیش می‌کشد که به‌راستی با خودمان چه می‌کنیم؟! پیشرفت و توسعه هر کشوری در هر جای جهان اسباب خشنودی و خرسندی بسیار است؛ چراکه کاهش درد و رنج بشری و افزایش رفاه و آسایش شهروندان آن کشور را نوید می‌دهد؛ به‌ویژه آنکه آن کشور، کشور همسایه و هم‌زبان و هم‌فرهنگ افغانستان باشد که چند دهه‌ای می‌شود که اسیر جنگ و ناامنی و توسعه‌نیافتگی است. مردمی بسیار عزیز و سختکوش و امانت‌دار که کشورمان افتخار میزبانی و بهره‌مندی از خدمات‌شان را بعضاً در شائق‌ترین حرفه‌ها داشته است. اما در ما نه حسادت به تلاش و توفیق همسایه عزیزمان در مسیر ظرفیت‌سازی برای توسعه، بلکه حسرت و افسردگی از گشاده‌دستی سیاست‌گذاران مان در واگذاری مزیت حیاتی نیروی انسانی تحصیل‌کرده و با استعداد و کارآفرینان برجسته و میهن‌دوست کشورمان به سایر کشورهاست (حدود ۴۰ درصد از مهاجران ایرانی دارای تحصیلات عالی‌اند- ۱۴۰۲/۱۱/۳۰). در شرایطی که این سرزمین خود سخت در تمنا و تقاضای توسعه و محتاج این سرمایه‌های انسانی است.

۳- ادامه در صفحه ۷

نوبت اول

سازمان خصوصی سازی
NAIEN PRIVATEIZATION ORGANIZATION

« آگهی عرضه سهام ترجیحی »

م الف ۴۸۹ رجوع به صفحه ۳ شناسه آگهی ۲۱۸۱۲۲۱